

Nuortianaste

Kristalāš mano bladde.

»Gæča mon boadam farga«

»Leket maidai dijis sarvvasak.«

No. 9.

August manost 1899.

1as jakki.

Dat ovdulaš olmai.

(Dr. T. De. Witt. Talmage sarnin valdujuvvum.)

„Su namma goččuduvvu oavddon.“ Es. 9, 6

Profet Esajas eli ovta sevdujnis aigest. Mutto nuftgo hættaiduvvam čaceolmai skipa alde dobbe gukken abest oaidna væke boattemen dai alla baroi alde, aito nuft maidai profeta. Son bijai daina stoarmas aigin, maid siste son eli, profetalaš brillaidas čalhuides ouddi ja oini dasto 750 jage jēčas ouddabælde ovta lonistægje lakkane me gagjot olmuš-sokkagotti.

Dal aigom mon digjidi čajetet, atte go Esajas goččuda Jesusa ovdulažan, de sardno son riehta.

Enas daloin gavdnujik Kristus govak; muttomak malejik su nisson-muođoin; muttomak fast ovta ædnamhærra basteles gæčastagaiguim. Mon læm oaidnam manga heivvemættom gova Kristusest; mutto mon læm vissis dam ala, atte mon im ožžo diettet, maulagan su muotto ki, oudalgo dat liegos sabbat-ided bagjana, go mon almi dærvas aja-jogašin, eritbassalam dam nuqnemus nakkara čalminam. Mon ravastam Ibmela girje, dat læ dieva almalaš govain. Mon gačadam, manlakkai Matheus, Markus, Lukkas, Johannes ja Paulus govvadek Jesusa, ja mon fertem sarvvai Esajasin čelket: „Ovdulaš læ!“

Mon jurdašam, atte mi buokak likop gullat kristusa historja. Mi diettet, atte son læ dat okta aino, gutte min matta væketet ja gagjot. Man son dadde læ ovdulaš —

gukkas bagjel buok olmušlaš jurdak.

I.

Kristus læ ovdulaš su personalašvuodas siste.

Maielme historja muittala: Soatte læi bistam gukka ja garraset muttom baikest, mi goččuduvvu Antictam. Soaltahak vuimtuvvam vaibasvuodast vællajegje ædnam alde; mutto go sin generala mædda vuji čuožžilegje si buokak bajas ja čurvyvo alladet hurra-čuoqvvasid. Go Napoleon macai ruoktot fanggavuodastes, doargastatte su vuostas lavkid gaddaiboattem kaja alde obba Europa, ja 250,000 olbma čoaqqanegje birra su flavda. Mi oaidnet dast, atte læk læmaš olbmak, gæina imašlaš fabmo læi stora olmuš-joavkoi bagjel. Mutto guldal mu, go mon muitalam ovta nuora, vaivaš olma birra Nasaretast, gutte læ obba maielme dærvælvuoda bagjelasas gæssam æmbo, go guttege æra. Napoleon birra legje Jena ja Austerlitz muittok. Mutto dast læ okta olmai, gutte i læk goassege soadest læmaš, i goassege mieke doalam gieđastes.

I son læm bæggalmas oappos ditige; dastgo son i læm goassege skolast mannam I læm son vissa goassege oaidnam ovtage ædnamlaš gonagasa daihe buorastatam ovtage oavvamuša. Dat okta aino dovddos persovna, gutte su lakka oidnu læme, læ su ædne, ja songe læi nuft vaivaš, atte dam buok lossemus boddo, mi nisson sielo bagjel matta boattet, ferti son heppoš stallast orrot.

Mon vuoinast oaidnam Jesusa ovta bæive čuožžomen Jerusalem gatta alde.

Muttom allanalad olmai boatta su lusa ja cælkka: »Mu aēē læ okta stuora gavpe-olmai; su sloatta læ Galelea gadest. Gi læ du aēē?» — »Josef dimbbar-olmai.« Muttom fast boatta Athenast, algga čajatallat oappo-attestaides ja jærra Kristusest: »Man alaskolest læk don studerem?» Ja Kristus vasteda: »Mon im læk goassege valddam eksamena.« »A,« jurdela dat amas nuora olmai, »maggar jallaviotta, duokkar oappamætom olmai galgga nuft bækkalmas šaddat,« ja son vuolgga gæinos.

Mutto almage, dallan go Jesus bođi Judalažai baikedi ja gavpugide, botte buokak likatussi. Olbmuk vulgget gullat su, ja nuft lassani hallo sist æmbo gullat, atte si mæccai su čuvvuk ja borramušage vajaldattet. Okta stuora olmai luoitada vuolas su julki ouddi ja čuorvvo: »Mu nieidda læ jabman!« Okta čalmites gærjedægje, gutte gæččala ruved sævdnjadasa čalmines erit, čuorvvo: »Hærra daga mu oaidnen!« Okta vaivan buocce nisson bakke olmuš-almuk čađa doaimatuvvum dam jurdagest: »Jos mon bæsam guoskatet dušše su biktaside, de mon dærvašmuvam.«

Mi læ dat, mi boatta balga mielde? Okta vuoitto-hærra. I son čokka mange činätuvvum gonagaslaš heppoš alde, sust læ dušše okta njjelas asen. Mutto almage nulek olbmuk bivtasides ja suppuks daid balga ala. O, man son læ lieggost su persnast siste. Don, lokke, daidak læk okta gorgis ja alla mielad olmuš; mutto jos don livčik oaidnemen su, de muođoidak ala fertičik su ouddi luoitadet ja cælkket: »Don læk aibas čabbes.«

II.

Kristus læ sagga ovdulaš su luondostes.

Don cælkak: »Moft mati Kristus ovtanaga læt sikke Ibmel ja olmuš?» Johannes cælkka, atte Kristus læ sivdedægje (Joh. 1, 3). Mathæus cælkka, atte son læ buok baiken lakka-orro: »Gost guovtes ja čoag-ganek su nammi, dobbe læ son ješ sin gaskast.« Jesus sardnu ješ su agalaš bisovaš-

vuodas birra: »Mon læm dat vuostas ja dat maņemus.« Moft matta son læt okta leijon, gutte rikaid julgides vuollai čuvke mutto maidai sæmma aige labbes, gutte orro javotaga go bæskeduvvu? O, man dat læ ondulaš!

Go Kristus læi ibmel, manditi battari son dalle Egypteni? Manditi guti son ruosas? Igo son dam sagjai livčē mattam su gieđas baiedet ja ovta čalbmeravkalemest časket vašalažaides ædnani? Manditi addi son ječas Judalažaide boastot mænmodet? Manditi ođi son vari alde, go ollis Almerika læi su? Manditi borai son bassum guole dan čoaska iđedest-bodo, go buok Alme ja Ædnam riggōdagak legje su? Manditi vazi sou juolggasi, go buok su aēē dollavavnok maidai gullek sudnji?? Manditi ravkai son Sikar galdo lutte nissonest jukkamčace, go son juo ješ su buokvægalaš sanes bokte læi sivdnedam buok danoid ædnam alde, buok jayrid, agjagid ja abid? Manditi divti son daid Romalaš soatte-olmaid ječas doalvvot jabmimi, go son livčē mattam mannat balvai čađa čuvvujuvvum Aline vægain?

Don ik matte arvvedet dam. Gi dam satta arvvedet? Paulus celki, atte dat læi vuodđodmættom. Son læi gorgjon bajas duodaštusast duodaštussi, hærvvasvuodast hærvvasvuti; mutto go son bajasgæčasti daide ibmelvuoda allagasaide, maide son i læm ollem, gæččai son vuoi metresvnođast vuolast ja čurvi: »Son læi buok dingai oudal, ja su bokte bissok buok dinggak . . . atte son galgga læt dat alemus buokai gaskast!« Dat čovdi obba dam čiegosvuoda.

III.

Kristus læ ovdulaš su sardnedamvuogetes.

Dam aige legje olbmuk harjanam stiva foarma ibmelbalvvalussi. Kristus jorggali vulus bajas buok sin arvadusaid sardnedæme birra. Su oapatam vuogest læi juoga erinoamaš. Olbmuk ibmerdegje su go son sardnoi. Son govaid sardnases val-

di bæivalaš dingain. Son sardno vuonca birra, gutte čoaŋga čivkaides, salte birra, čuoŋga birra, bivddo-biergasi birra j. n. v. Im jakke, atte galle sardnestuolo min aige livče sudnji ravastuvvum. Olbmuk livče cækkam su birra: Son i sardnu fina ja alla saniguim! Mutto almage manne olbmuk ja guldalegje su. Dak boaris judalaž ai oapatægjek ožžo gal sardnedet Olljovare čokkai alde 50 jage, mutto ai čaŋgar guldalegje joavko livči si mattani birrašek čoaŋget. Filosofak higjidegje su bargo ja celke, atte dat i læm manreige avken. Dak lakaoappavažak sluvge oivdasek; mutto — olbmuk guldalegje su vaimo halo n.

Im jakke, atte su guldalegji sarvest gavnui oktage, gutte oadestuvai, go son sardnedi. Im jakke, atte gavnui oktage nisson, gutte Jesusa i Ibmerdam, go son værddadusa valdi daigest, ja i oktage gi olle bivdde gavdnun su čoaŋgalmasaun, gu te su i arvedam, go son værddedi almerika guollefirmin? Mi allaskolast čokkat 3 jage ja studeret boaris baken-aige reŋionaid ja fast 3 jage oapat čoaŋkaibigjat sardnid, ja go mi dam lakkai læp rakkanam, vuolgget mi maielme gagjot; ja jos mi æp satte dam dakkat dogmatika (buttišoappovuodda) lagaid mielde, de diktet mi maielme mannat gædo tussi. Jos mi æp satte bæstet maidege æra, de dattop mi goitg ueemusad bæstet dam »buttišoapo.«

Mi oaidnep abest dobbe ovta skipa haattaiduvvamen. Mi ferttep rabbat gagjot skipa-olbmuid ja daid jottid. Mi vuorddet dassačigo mi bajelasamek lek v lldam bassebæiv hata ja kævla ja dassačigo mi læp gavnun min šelggadet malejuvvum airoidamek — ja dasto hoigadet mi gagjom vadnas olgus; mutto gaska-aigest lek muttom uecan arvost-adnujuvvum guollebivdek sin groavva fiskargarvoi siste stivrrem vadnasasek appai ja gagjom skipa-olbmuid ja jottet. Mi supet daid rašis airoidamek ja cækket: »Ah, maggar joavddelasvuotta, duoinalagin gagjot olbmuid, di livčidek gal

gam æralakkai mænnoadet.« »A,« vatededek fiskarak, »galgego duot hædalažak vuorddet dassačigo di oažžoidek olgus dam fina vadnasædek, si livče dalle duššun juokke okta.«

Kristalaža ašše læ gagjot olbmui sieloid; ja burissivdnejuvvum læ dat olmai, gæn Ibmel oažžo adnet gaskaoabimen ovta sielo jabmemest bæstet, vaiko vel dat sæmma olmai dam bargost boastokge muttom sajid mænnoada muttomid mielast.

Su sardnes siste læi Kristus ovtagærdan, duodalaš, ja vaimo-njuorast. Son læi duottavuodas ovdolaš.

(Lasse boatte nummarest).

Sielo čuorvas ja Hærra vastædus.

Siello:

Ibmel, sivdned munji buttes vaimo ja odasmatte bissovaš vuoiŋa mu sisal!

Hærra:

Ja mon aigom addet digjidi odđa vaimo, ja odđa vuoiŋa aigom mon addet din sisa, ja mon aigom eritvalddet gædgevaimo din oažest, ja addet digjidi oažževaimo. (Esek. 36, 26).

Siello:

Mon læm vaibbam mu šuokatusainam. (Sal. 6, 7)

Hærra:

Bija Hærra ala, mi du ala bigjujuvvu! Son galgga du bajasdoallat. (Sal. 55, 23).

Siello:

Mu vække læk don læmaš. Ale hæite mu ja ale guođe mu, mu bestujubmam Ibmel! (Sal. 27, 9).

Hærra:

Im mon aigo eisege du luoitte ja im eisege du guođdet. (Hebr. 13, 5).

Siello:

Gi læ dasa dokkalaš? (2 Kor. 2, 16).

Hærra:

Læge duttavaš mu arbmoi; dastgo mu fabmo ollašuvvu hægjovuoda siste. [2 Kor. 12, 9].

Siello:

Mu siello goikka Ibmela maŋŋai, goas galgam mon boattet ja ouddan loaidastet Ibmela muodoi ouddi? (Sal. 42, 3)

Hærra:

Du čalmek galggek gæččat gonagasa su čabbesvuoda siste. [Es. 33, 17].

Siello:

Mu siello vuordda Hærra æmbo go gocetægje iddeda. (Sal 130, 6).

Hærra:

Mutto dak, guđek vurdek, ožžok ođđa famo, bajedet soajaidæsek nuftgo goaskemak; si vikkek ja æi vaiba, si vazzet ja æi viesä. (Es. 40, 31).

Siello:

Boađe Hærra Jesus! (Alm. 22, 20.)

Hærra:

Mon boađam farga. (Alm. 22, 20)

Basse čallag birra

Bibbal čallik vuoiŋa.

(Lassi oudeb nummari).

Bibala sani ibmelvuotta læ dovdatatte su gudneballo ja sogjelvuoda diti duottavuoda vuollai. Garrasæmus duođalaš-jienain ouddanduolla dat gudneballo duottavutti; dastgo dat i aivestassi celke, »buk gielastalli oasse galgga læt dam javrest, mi buolla dolain ja rišain (Alm. 21, 8), mutto maidai: »Hærra erit hævatekus buk lidna baksamid [Sal. 12, 4], — vaiko maielme goase juo buorredabben adna lidna bak samiguim sarnodæme. — Ja dam gudneballo duottavutti, maid bibala čallik ouddan-guddek æraide, dam oaidnep mi čielggaset gavdnu sin ječaidæsek lutte.

Čuygetusa ouddamærkkän dasa aiggop mi vuost gæčadet bibala muittalusii Judalažžai birra. Su maŋemus beivines čelkka Moses sin birra: »Vuostehagolazak le-

pet di læmaš Hærra vuostai, nuft gukka go mon læm din dovddam.« (5 Mos. 9, 24) ja fast: »Mon dieđam, atte mu jabmin maŋŋil, di šaddabettet billašuttet din gæinodok ja eritgaidat dam gæinost, maid mon læm digjidi goččom.« 5 Mos. 31, 29. Ja juokke okta daina maŋib bibbal čallin muittalek migjidi dam sæmma. Gæča Duom. 2, 19. 1 Sam. 12, 12. Neh. 9. Sal. 78. Es. 1. I læk gal jakketatte, atte Judalažak legje verrebak go dat ærra olmuš-šærddak dam aige. Mi bođi relion ditoi, buttisvutti ibmelbalvvalusast, ja stoarrad čuygejuvvum ibmelbalolaš olbmaide (muitop mi Daniel, Samuel, Moses ja n. v.), de vissasi čužžo Judalažak alimusad buok olbmui. Mutto man æralagan læ muittalus sin birra, nuftgo mi dam gavdnap bibbalest, daina muittalusain, maid mi æra baiken gavdnap vaiko man slai olbmui maielmest! Guđe baikest læ olmuš-šærddä, gutte nu læ šaddam laittujuvvut su ječas historja-čallin, ja aittujuvvum daggar hirbmuš rankaštusaiguim? Loga 3 Mos 26, loga Jer. daihe gænikkenessi profetaim. — Mi læ sivvan dam erotussi? Dasa matta vasteduvvut: Moses ja profetak čale sisabossujuvvum Bassevuoiŋast; daggobokte varjaluvvujegje sin čallagak buosto duomoin ja arvvalusain, ja si oppe oaidnet olbmuidæsek karakterä dam agalaš duottavuoda čuovgasest.

Dam sæmma gudneballo duottavutti čajetek si maidai dalle, go ječasek birra sardnuk. Alma dat i lave læt olbmui viero davalažžat sardnot sin ječaidæsek vailevuodai, fastevuodai ja hægjovuodai birra, juokkehaš ječas bælošta nuft buris go satta. Mutto Moses sardno ječas hægjovuoda birra ja čujuti ovta buoreba ala. Son muittala su sogas suddoi birra, son i čiege maidege, i ječas ige vieljas suddoige. 2 Mos 32. 3 Mos 10. 2 Mos. 4, 24.

Dam sæmma vuoiŋast muittalek evan gelistalažak sin ječčasek mæddadusaid birra. Guovtes sist Mathæus ja Johanes læiga apostal, ja duođastussan sin čiegnalas

gudneballo birra duottavutti loga 10 ja 26 versa Math. 8ad kapitalest, gost soai oidnuba uceeb oskomen go okta amas bakken — Math. 15, 16, gost Hærra cælkka apostalide: »Lepetgo maidai digis ain jiermetæmek?» — Math, 16, 7—11. 18 3. 20, 20 — 28, gost mi lokkap maielbmalaš gudneangirvuoda birra guoktasest Jesusa matta-jœgjin ja sarjaduvvum duššalašvuoda birra dai ærai lutte. — Markus ja Lukas æba læm apostala; mutto soai čuožžoiga nuft lakka apostalid, atte livčega sattam sin birra muittalet aive dam, mi livčē sigjidi rabmen šaddam, mutto loga Markus 6, 52 8, 18. 9, 32. 34. 10, 13. 14. 14, 32. 35—45. 50, ja mærkaš erinoamaset Markus 16, 14, gost čuožžo, atte Kristus cuigodi sigjidi sin æppe-osko ja vaimoi garasvuoda. Gæssa vela Luk. 24, 25. Hui mærkkalaš læ maidai, maid evengelitalažak muit alek — sin osko algatægje ja ollašutte — vaivvašvuoda, ucevuoda, gillamuša ja jabmin birra, namalassi moft son maŋnemus boddoines sagga morašti ja atestuvai, nuft atte ješ fertti daid mærkalaš sani cælkket: »Mu Ibmelam, mu Ibmelam! manne læk don guoddam mu.« Math. 27, 46.

Buok maielbme gula!

— ∞ —
Golbmalaga laga læk.

1. Ibmel laka (dat 10 bakkom.)
2. Luondo laka (dat ođđasest-riegdam luonddo).
3. Suddo laka lattoo siste (Arbesuddo).

— ∞ —
Olbmučam! Guđemuža daina lagain balvvalak don? Suddo laga agalaš jabmini daihe Ibmel laga luondoin agalaš ællimi?

— ∞ —
Ap. Paulus cælkka: (Rom 7, 21).

»Mon gittam Ibmela **Jesus Kristus**, Hærramek bokte. De balvelam mon Ibmel laga luondoin, mutto suddo laga ožin.«

Dakkapgo mi dam?

Jos æp, mi dasto? — —

»Suddo balkka læ jabmen! Mutto Ibmela arbmo-addaldak læ agalaš ællim Kristus Jesus, min Hærramek, siste.« (Rom 6, 23.)

Čali L. Klæpsta.

(Oapatægje).

Moadde bæive Hellamo sami lutte Tysfjorast.

Dam blade olgusadd læ giaskade fidnam Hellamo sami lutte Tysfjorast.

Hellamo læ okta 4 mila gukkes ja baskis vuodna-soagja mælgad siste Tysfjorast. Varek dobbe læk seggus ja gaskarajin bajas aibas alas. Duokko daggo guobšag bæld vuona gavdnujek moadde dalolaža dai smava rudnis dielkkoi alde, mak dai na sæggos dievain ja ridin oidnuje. Aive fal goađek legje dobbe birra buok. Oktibuok galggek Hellamu-vuonast gavdnuk 50 arvo sami bærrašak; ænas oasse (erinoamašet nuorab bælle) dammađe darogiela ibmerdet, atte birgejek; mutto gavdnujek dobbege nuftgo Finmarkost manggas, gæk æi matte æige adde darogiela, erinoamašet nisonin. Mutto dat samigiela, maid si sardnuk, læ sagga æralagan go min sabme, dat ollo sulastatta ruođa sabmai, ja ruođa sami manna-oappogirjid si maidai læk lokkam. Mon dam vahaš inašen adnem, go gullem, atte min rika skulain ruođa sabmi oapatuvvu, vaiko mist aldame læk valljogasak manna-oappo girjek ječčamek samegielli ja dat erotus Hellamo samid sardnangiela ja min samegiela gaskast i læt nuft vaddes, atte dam vahaš barkoin i læm bagjelvuoitte. Mon oidnem dam moadde, beive go mon sin særvest legjim, atte farga si oppe mu ibmerdet, si addejegje mu maŋnemus sardne buris.

Hellamo samek lokke aldese čielgga-

sæmus samegiela læt, ige dat nittem vaiko mon dam gæččalegjim vuostainagget; dastgo mon jakam, atte Finmarko sabme oaive samegiella læ.

Suottas diti mon čajetam »Nuorttanaste« lokkide ovta bibbal-versa ruođasabmai, namalassi Joh. 3, 16. Dat čuogja navt ruođa sami ođđa testamentast:

»Jutte nâu etsi Jubmel weraldeb, atte sodn ulkoswalddi ainaragatum pardnebs, wai fart kutte, jukku jakka so nal, i kalkka lappot ainat ådtjot ekewen elemeb.«

Æi galle have fina sardedægjek Hellamo sami lutte, aito okta ofotalaš læ moade have fidnam dobbe. Læstadius oappo læi dam vuonast burist dovdos; dastgo ruođa bagjeolbmuk davja joradet vuollin, ja læk dam oppo buktam Hellamoi.

Dreyfus-ašše Frankrikast

læ dal čielgamen. Dat nuftgoččuduvkasasjons-riekte galle dubmi Dreyfusa nubbadassi; mutto go huok maielme stura bladek algge dam rievte mænnođusa fastaset, de ferttejegje dak franskalaš soattehærak falagoattet Dreyfussi arbmo. Dam mañnemus rievte ovtast æi ožžom dreyfusvaššalažak maidege duođastusaid, mañ bokte Dreyfus livče mattam dubmejuvvut, muttu almage ječasek bæstem diti si duomo bigje dam vijites Judalaža alla, ja dal mañnil fast friavuđa falek. Dal galgga Dreyfus læt mannam Engelandi, son læ raddevigi ožžom ja doaktarak jakket, atte son i ælle gukkib go guokta jage. Dam friavuoda, mi sudne læ fallum, æi loga avisak su aiggot vuostaivalddet mindar go son laga bokte fria dovdujuvvu.

Son osti ila divraset dam obmudaga.

[Muittalus.]

»Maid maksa duot čabba, vilggis gard den ja dat stuora vuovdde oktan dai jalgis guolbbaniguim?« jærrali okta amas jotte olmai su sattolažastes, go læiga soai mædda vuogjemen.

»Im mon dieđe, maid dat mavšes dam olbmai, gutte đal læ æigaden, mutto dat oudeb æigad mevsi dam ila divraset,« vastedi sattolaš.

»Na man ollo bat dat oudeb æigad dam baikest addi?« jærrali fast dat jotte olmai.

»Dat mavsi sudnji su sielo gadotusa,« vastedi sattolaš.

Dat jotte olmai hælkiti ja jærrali dasto: »Moft matak don dam čilgget?«

«Juo dam mon čilgem hui buris, vastedi nubbe. Ouddalgo son dam baike osti oidnui son davja kristalažai rokkus-čoağgalmasain, ja son gullui maidai duođastæme Jesus birra; mutto damrajest go son dam baike osti javkai son čoağgalmasain, ja go son jabmema dovddai lakkanæme, celki son daide, gæk su birra čužžo: — »Dat stuora baike šaddai mudnji sielo hævatussan, mon im olle, mon im jovsa dam almalaš Kanani, gosa garraset okti læm rabbam.« Ja son dappai čalmides jabmin siša.»

»Mi avkid læ dast olbmai, jos son vuoitta obba maielme, mutto vahagatta su sielos? Daihe maid aiggo olmuš addet makson su sielos oudast?« Math. 16, 26.

Manalaš osko.

»Moft don dal mattak birgget, manaçam, go dust i læk ædne, gæn lusa don viekalak, go don vaibam læk,« jærralli muttom olmai ovta oarbes manas.

»Mon manam dam Hærra Jesus lusa, mu mamma goččoi mu alelasse mannat su lusa. Son læi ædnam usteb, ja son galgga maidai læt mu usteb.«

»Mutto Jesus læ balvast dobbe, sust læk nu ædnak dakkamušak alмест, atte son i asta jurdašet du alla,« celki fast dat olmai.

»Dam birra mon im dieđe maidege,« vastedi manna. »Dušše dam mon dieđam, atte son læ cælkam, son datto mu væketet, ja dat læ mudnji nokka.«

Maggar čaba vastadus. Ja dat, mi dam mannai læi nokka, læ migjidi buokaidenokka. Gutte i vuostaivalde Ibmel rika nuftgo ucece manaš, son i goassege dam sissa boađe.

Muttom jabmin sænga lutte.

(Muitali Traasdal.)

Maŋŋid ækked læi juo. Čappis arvest devddujuvvum balvvak gačče alme rasta ja čogganegje oktan čappis doakken alme ravddi. Hirbmuš altagasak russijegje dam garradalke ija, ja Bajan čærkoi nuft garraset, atte buok ællik atestussi šadde. Arve læi nuft, atte dego æbbaren livče goaivomen, ja daina olbmui guorus gatain maraidegje snava jogak rænnagedki mielde vuolas, ja duolle dalle hirbmuš altagas garra bajančærggasiguim gullui nuft vægalazat, atte buok oroi næidemen.

Dam ækked legjim mon maŋŋid boatam sidi, ja aito legjim gærggam lokkames ovte bitta Ibmel sanest, ja allgam beive rekega Ibmelinam gæčadet, de ravgim bajes go gullim okta goalkali garraset uvsa ala. »Gi matta læt olgon nuft maŋŋid daggar garra dalkest,« jurdelegjim mon. Væhaš dego siskadas mašotesvuodain mannem mon ja ravastim uvsa, ja imge uccan hælkitam go oidnem ovta gavppuga stuoremus

groserarin čuožžomen oudastam.

»Ane mu ašetæbmen hr. X., go mon boadam ja muosetuttam du daggar heive-mættom aigest, mutto«, ja son guorsali ja gakkadišgođe dego livče son cælkemen juoida, mi hui vaivve læi namatet — »mutto son — mu nieidda namalassi, datoi ainarak oažžot du sagaide. Sikke mon ješ ja mu akka ledme dakkam buok, maid ledme sattam su mašoi oažžot; mutto son orro dego i obba ælasige ittaši, jos son i oažžo du sagaide, son læ buocamen.«

Mudnji gartai dat stuora imašen, go vižžujuvvut galggim duon amas nuorra nissoni. Buok, maid mon dam bærraš birra dittim, læi, atte dat læi hui čævllai ja uccan ani avvir vuoiŋalaš diŋgain. Dam nuorra nisson legjim mon aitto ovta gærde oaidnam muttom rakkanusast miššoni ruđaid oažžom diti — si legje dallege, nuftgo davalazat vierro lave læt, valljim nuorra, čaba, buris činadam nieidaid čuožžot bevdi birra — dieđostge vai buorrebuk ruđaid ožžok — ja dat ngorra frøken mu čalmešt dalle læi dego ješ čævllai vuotta. Mi mati dal læm su dæivedam? Læigo dat hirbmuš bajan-čærggas suorgatam su? Ja moft mati su jurdagi boattet mu viežžat?

Im mon læm njoacce bivtasidam bagjelasam oažžot, ja duottavuodast cælkket, mon dovddem luttam obba arvad ugjovuodda, go mon dai olmušguoros gattai čađa vazgem sidolagaid ovtain olbmain, gutte čuvvggis bæive aige vissa livče hæpaden adnam sælskape muina doallat. Go moai stivrimme lavkidame guovddo gatta dai vuolasgačče dakke-gedgi balost, oroi son aibbas javotaga, dušše moadde sane bakkodi son garra dalke birra. Mon gaččim su nieida davda harrai man son læi hægjo j. n. v.; mutto son i dattom favdnadet vastedet; mutto su muotto čajeti dam mašotesvuoda ja morraš, mi su vaimos likadi.

Dai saniguim: »Ainasrak sardno jeđđelažat mu neiddi,« galketi son gattauvsa rabas ja čajeti mudnji gæino trapai mielde

bajas ovta stuora ja ollo hervvejuvvum lanjji, gost mon galggim vuorddet, dassačigo son nieiddases muitali, atte mon legjim boattam. Dam ravastuvvum uvsa čađa gullim mon daid sanid: »Ædnak gito ačē, man don dadde læk buorre.«

I læm dat nuorra nieidda dadde nuft, buocci go mon gaddim, mutto su muotto čajeti stuora sielo bakčas. Mon čokkedegjim su sænga balddi, imge læm riehta visis moft mon galggim algget suina sarnodet; mutto son ješ mu väketi dam vuorradusast erit, go son bakkodi: »Mon aigom duina sardnodef mu silom birra, vuoi, mu siello, mu vaivvan siello, dat vissasi dušša, — — vuoi lægo gagjujubme.« Ædne, gutte læi gullam daid nieidas sanid lækasti sivus uvsa, bođi mu lusa ja lakkosti mu oalgai ja celki: »Mu vaivvan buocce manna sardno, dego su alde livče buok maielme suddok; mutto amas su gillajegje sielo boasto-ibmardus du buktet boasto jurdagi ala su birra, aigom mon, su ædne, čelkket dudnji, gutte amas læk, atte son alelassi læ læmaš okta čiega ja gululaš manna.

Go legjim mon dasa vastedam, atte mon gatam ibmerdet nieida dili, lakkosti fast fruva mu oalgai ja celki: »Ibmel bu rissivndekus su.« Son vulgi olgus. Mutto go fruva læi dappam uvsa, celki nieida savkastalli jienain: »Ædne mu i ibmer sust læk alo ila alla jurddagak mu birra; mutto aivestassi Ibmel dovdda mu vaimo.«

Mu gačaldakki, læigo son gukka dovddam dam mašotesvuoda dili, addi son daggar vastadus, mi vissaset gal heivve duhati likkotes sielo i dillai.

»Dalle juo go manna legjim, jurdsegjim mon davja vuoiŋalaš dingai ala, ja must legje moadde niego, mak likkastatte mu sagga. Mutto erinoamašet komfirmašon skola aige legjim mon ollo mašotesvuodast. Mon ožžom daggar, halo lokkat kristalaš girjid, mutto mama ani daid vahaglažan, ja mon ožžom dasto æra šlai girjid,« — Dal čokkani son senggi ja fast

algi vaibo-doppetatti duodašvuodain gača-stagaid s siste: »Girjid, maid mon læm visis boste mu mannasielo — dat fastis girjek læk mu čagjadattam, addam mu vuoiŋni vahaglaš biebmō ja dävddam mu sielo fastes ja fuonis govaiguim. Gukkis aigid læm mon læmaš aibas morraštaga. Arvotest lokkamak (romanak), theater ja væerre, jalledatte boatteaige oainatusak læk aibasrak giddem mu. Mutto de læ mašotesvuotta fast ja fast veivvedešgoattam. Moadde sane, maid mon dust gullim dallego mi læimæk čoaŋganam dam bakkinimiššon bazari, bisanegje mu silloi nuft nannoset, atte daina im læk goassege bæsam. Mon muitam daid sanid, dego dal livčim gullamen. Don celkkik: »Olbmuš oažžo čieŋŋalas vaimolađisvuoda dovddo uube olbmu hæde diti læt, mutto almage satta vajaldattet su ječas hæde. Olmuš njuorrasa lagmužas rubinašlaš hæde diti, mutto i aica, atte ješ læ vahagattemen su sielos, muttomak huopost viket boagostemin agalaš gađotusa vuostai. Bargolašvuotta väketam diti æraid hædest šadda mangassi oađdemguoddan, man alde nokkujuvvu agalaš jabmemi.«

(Lasetuvvu.)

„Nuorttanaste“

oligusboatta ovta gærde manost ja maksa kr. — ovta krona — ja gest. Bladde dinggujuvvu Tanast: Erik Andrease lutte Buolmates, Erik Tapiolutte Skipagurast ja Samuel A. Samuelsen lutte Rattovuonast. Karasjogast: Josef Isaksen lutte. Ja Nyborgas Mathis Laidelutte. Altast Nils Olsen lutte Fielvuonast. Maidaimatta bladde dinggujuvvut olgusadest, G. F. Lund Sigerfjord, Vesteraalen.

Redigeret trykt og udgivet af G. F. Lund, Sigerfjord Vesteraalen.